

ОБЩИНА БОЛЯРОВО, ОБЛАСТ ЯМБОЛ

гр.Болярово, област Ямбол, п.к.8720, ул."Димитър Благоев" №7
Кмет-тел.: 04741/62-51; e-mail: obstina@bolyarovo.bg

ПРОГРАМА

ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА

НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО

ЗА ПЕРИОДА 2022 - 2027г.

Приета с Решение №..... по протокол №.....
На Общински съвет гр. Болярово

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Болярово е изготвена в изпълнение на чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните и обхваща периода 2022-2027г. Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изискванията, поставени на България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места. Програмата се основава на принципите, заложи в Закона за защита на животните, във връзка с Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

Съгласно § 5 от Закона за защита на животните в тригодишен срок от влизането в сила на закона, общинските съвети и кметовете на общини осигуряват настаняването на безстопанствените животни в приюти. За изпълнението на това свое задължение община Болярово трябва да задели необходимите средства за ефективно извършване на необходимите дейности и да поддържа приют за безстопанствени кучета, както и да осигури прилагането добрите практики при отглеждане на животните. Необходимо е да се създаде добро управление на комплекса от мерки и да води масирана разяснителна и образователна кампания.

Причини, които налагат приемането на Програмата:

- Изискванията на Закона за защита на животните
- Изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност

Описание на проблема: Наличието на голям брой безстопанствени кучета води до здравни рискове за хората. Те могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория. Регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета. Много от тях се страхуват, безстопанствените кучета създават дискомфорт на населението.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

Целта на тази Програма е като се използват достиженията на световната наука да се постигне нов, по-усъвършенстван и съвременен подход, способстващ за установяване на трайна тенденция за намаляване на броя на безстопанствените кучета на територията на община Болярово, с което се гарантира здравето на хората, безопасността на средата за живеене и европейския имидж на Община Болярово.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на детайлен анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България.

1. Цели:

- 1.1. Установяване на контрол върху популацията на уличните и домашни кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на селищната среда и европейски облик на общината.
- 1.2. Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлението "улични кучета".

- 1.3. Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.
- 1.4. Развиване на чувство за отговорност при отглеждане на кучета.
- 1.5. Контрол върху отглеждането на домашни кучета
- 1.6. Намаляване броя на пътно-транспортните произшествия, предизвикани от скитащи кучета.

2. Задачи:

- 2.1. Намаляване до минимум на рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.
- 2.2. Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета.
- 2.3. Повишаване на чистотата на селищната среда.
- 2.4. Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл. 2 от ЗЗЖ.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

1. Описание на проблема

Препоръките на Световната Здравна Организация, успешните световен опит и практиката на няколко български общини налагат прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод на кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места за гратисния период от три години до блокирането на раждаемостта - ограничаване на капацитета на средата само със стерилни животни.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на не агресивни и здрави безстопанствени кучета.
2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
3. Задомяване на безстопанствени кучета.
4. Регистрация и надзор на безстопанствени кучета.
5. Регистрация на домашните кучета.
6. Популяризиране ползите от кастрацията на домашните кучета
7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.
8. Кампании за подобряване чистотата на селищната среда

Дълги години в различни страни по света властите и организациите считаха, че единствения начин да държат под контрол проблема с бездомните кучета е чрез евтаназирането им. Дългогодишна практика не само в България, но и по света е била ежегодно залавяне и отстраняване на бездомни животни чрез евтаназиране, с цел намаляване на тяхната популация. Резултатът, който е установен е, че популацията временно намалява докато се родят ново поколение бездомни кученца и тогава броят нараства до "капацитета на задържане". Този метод се оказва неефективен, тъй като не намалява крайния брой на дадена територия по постоянен начин.

Международни организации за защита на животните споделят своя позитивен опит за намаляване популацията на бездомните кучета чрез няколко ефективни метода-кастрация, регистрация и идентификация, информиране и образование на обществеността. Единственият възможен начин трайно да бъде намалена крайната популация е прилагането на програма за кастриране и връщане в естествената среда след маркиране, ваксинация и обезпаразитяване.

2. Причини за възникване на проблема

2.1. Липса на адекватно и цялостно законодателство

2.2. Липса на контрол върху популацията на домашните кучета

2.3. Временно използване на кучета за пазачи на вили строежи, гаражи и др., след което се изоставят

2.4. Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят.

Собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави. Проблемите "с" и "на" бездомните кучета в последните години успяха да поляризират общественото мнение в България. От една страна пострадалите граждани изискват бързо и радикално решаване на проблема, от друга любителите на кучета и природозащитните организации поставят въпроса за хуманно отношение към животните. Съществува необходимостта да се проучат и приложат научни мерки, които са доказали своята ефективност за справяне с проблема в редица страни и са утвърдени от Световната здравна организация. Шансът е сега, след влизане на България в Европейския съюз да се приемат препоръките на ЕК и да се усвоят позитивите от успешния европейски опит.

3. Популация на безстопанствените кучета

Една от главните причини за увеличаващата се популация от бездомни кучета е липсата на контрол над домашните кучета по отношение неконтролираното размножаване. Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 3 пъти годишно средно от 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки броят им нараства докато достигне определен максимум. Стопаните на домашни животни не осъзнават напълно, че ако тяхното женско куче има поколение от 8 малки, то отговорността по изхранването им, отглеждането и намиране на нов дом и стопанин е тяхна грижа и това не е малка задача. Така на "входа" на популацията от бездомни кучета стоят изоставените от собствениците си кучета или тяхното нежелано потомство. Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни. Всички тези групи формират общата картина на популацията от бездомни кучета, която при неефективни мерки се поддържа максимална, според естествените природни закони.

Основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета в дадено населено място се свежда най-общо до три условия, които се предлагат в средата: наличието на количество хранителен ресурс, вода и подслон. Изследователите на проблема установяват, че съществува определен максимален брой животни, живеещи на дадена територия, които се лимитират от налично количество храна, вода и подходящи убежища срещу времевите условия или от други животни - т.нар. "капацитет на задържане". Отделните индивиди на тази площ може да варират, но размерът на популацията като цяло ще остане относително постоянен тъй като на "входа" той се регулира от новородените малки кученца и изоставените животни, а на "изхода" - от напусналите популацията от бездомни, поради естествена смърт, намиране на втори дом, настаняване в приюти и евтаназия. Крайният брой кучета на дадена площ винаги достига до "капацитет на задържане". Така, ако женските кучета раждат малки, но капацитетът на даден терен не се промени, то вероятността тези малки да оцелеят е нищожна поради липса на храна или риска от заболявания. В случай, че едно животно "отпадне" от дадена площ неговото "място" веднага се заема от друго, по-младо животно и така се запазва капацитета. Като се отчитат основните фактори, определящи

наличието на бездомни кучета на дадена територия като относително по-рискови могат да се посочат районите, в които:

- не е предложено добро решение с битовите отпадъци;
- съществуват хранителни отпадъци, които целенасочено се осигуряват от гражданите;
- съществуват условия за задържане на застояла вода;
- съществуват изоставени и порутени постройки.

Животните се заселват на местата, където има изхвърлени и задържани отпадъци. Именно изхвърлянето на сметта на открито като източник на храна се явява обща характеристика на районите, в които има висока популация от бездомни животни. Проблемът се утежнява и от ниската култура при отглеждането на домашните животни.

IV. МЕРКИ

1. Поддържане на общински приют за безстопанствени кучета - дейността на общинския приют се ограничава до обработване само на немаркирани като домашни животни, приоритетно агресивни и по сигнали и оплаквания на граждани, свързани с немаркирани животни. Мярката се финансира от община Болярово.

2. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (за кратко наричани обработка) и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

2.1 Обработката на безстопанствените кучета се извършва в стационарна амбулатория - приют, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ).

2.2. Обработката на безстопанствените кучета се извършва на принципите на масова кастрация (свободен лов, като от дадено място се залавят абсолютно всички възможни кучета във фертилна възраст, приоритетно женските) и във връзка с молби и сигнали на граждани.

2.3. Залавянето на безстопанствени кучета се извършва съгласно чл. 42, ал. 1 от ЗЗЖ.

2.4. Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл. 42, ал. 2

2.5. Настаняването на безстопанствени кучета се извършва съгласно изискванията на чл. 46 от ЗЗЖ.

2.6. За настанените в приют кучета се спазват изискванията на чл. 47, ал. 1, 2, 3, 6, 7, 8 от ЗЗЖ.

3. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

3.1 . Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл. 179, ал. 3, т. 1 от ЗВД и чл. 45, ал. 8 от ЗЗЖ.

3.2. Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек, се подлагат на евтаназия съгласно чл. 179, ал. 3, т. 4 от ЗВД.

4. Задомяване на безстопанствени кучета

4.1. Всеки приют разработва и прилага система за информирание на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане съгласно чл. 41, ал. 6 от ЗЗЖ.

4.2. Община Болярово организира публични мероприятия за задомяване на безстопанствени кучета.

5. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

5.1. Регистрация се извършва от приюта, който обработва безстопанствени кучета. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзора лице.

- 5.2. Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни за обработените кучета:
  - 5.2.1. Идентификационен номер
  - 5.2.2. Отличителни белези на животното - пол, цвят, възраст, големина
  - 5.2.3. Дата и място на залавяне
  - 5.2.4. Дата на обработката
  - 5.2.5. Дата и място на връщане
  - 5.2.6. Отговорно по надзора физическо или юридическо лице
- 5.3. Данните от регистъра се изпращат до 5-число на всеки месец до кмета на общината.
- 5.4. Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл. 49 и чл. 50 от ЗЗЖ.
6. Регистрация на домашни кучета
  - 6.1. Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл. 174 от ЗВД.
  - 6.2. Таксата за домашни кучета се събира от Данъчната общинска администрация.
  - 6.3. Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплащат такса за 1-вата година от неговото регистриране, съгласно чл. 39 от ЗЗЖ.
  - 6.4. Организиран се кампании за обработване и регистрация на кучетата, отглеждани на открито. В кампаниите участват общината.
7. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.
  - 7.1. Организиран се кампании за разясняване на ползата от кастрацията чрез брошури, медийни кампании и др.
  - 7.2. Презентации на ЗЗЖ, организирани от общината, със съдействието на собствениците на домашни кучета.
  - 7.3. Съвместна работа с ветеринарните лекари по населени места.
8. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета
  - 8.1. Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от специалиста на общината, РВМС, съгласно глава 6 от ЗЗЖ. и Наредба № 21 на ОбС Болярово
9. Кампании за подобряване на чистотата на селищната среда
  - 9.1. Ограждане на съществуващи детски площадки, детски градини, училища и др.
  - 9.1.1. Поставяне на кошчета за събиране на кучешки екскременти.
10. Изготвяне и провеждане на образователни програми.
  - 10.1. Програмите се изработват и провеждат съвместно от Общинската администрация и Общинския съвет.
11. Обработените кучета не трябва да се връщат в райони на болници, училища, детски градини, спортни площадки, пътища от Републиканската пътна мрежа.

Необходимо е да се отбележи, че част от дейностите и разгледаните по-горе мерки за намаляване популацията на бездомните кучета вече се реализират и са правно регламентирани в съществуващата нормативна уредба. Тяхната недостатъчна резултатност обаче се дължи на липсата на ефективен контрол върху изпълнението им и налагане на такси и парични санкции.

Успехът на програмите за намаляване популацията на бездомни кучета е в прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока - намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Към настоящия момент усилията и дейността на местната власт, в лицето на общинското ръководство са насочени именно към поддържането на стационарна амбулатория за прилагане на доказалите се по всички международни стандарти програми за кастрация и връщане в естествената среда на животните, след тяхната

ваксинация и обезпаразитяване. Крайната цел е популацията да се сведе до минимум. За успеха на подобна програма е важно да се предвидят значителни средства за осъществяването ѝ.

V. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

Местна власт - кмет, ресорен заместник кмет и съответните комисии към Общински съвет - Болярово, организации за защита на животните, общинска епизоотична комисия.

1. Местна власт

1.1. Кметът или упълномощено от него лице организира работата на приют за подслоняване и обработка на кучетата по Програмата, съгласно чл. 41 от ЗЗЖ. Приютът е изграден на общински терен.

1.2. Общинският съвет приема Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета и предвижда годишен бюджет за изпълнението ѝ, съгласно чл. 40, ал. 1 от ЗЗЖ.

2. Общинска администрация

2.1. Отпечатва и разпространява материали по Програмата.

2.2. Организира стопанисването на общинския приют на територията на общината.

2.3. Обработва сигнали и жалби. Сигнали и жалби на граждани и организации се приемат:

- По телефон
- Писмено
- По e-mail

2.3.1. Анонимни сигнали и жалби не се обработват.

2.3.2. При подаване на сигнала се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнала, и телефон или адрес за обратна връзка. Жалбоподателят посочва мястото на инцидента и описание на кучето/та.

2.3.3. Жалбите за куче/та, участвало/и в инцидент с ухапване на човек, се обработват приоритетно в рамките на 24 часа от подаването на сигнала.

2.3.4. Жалбите за агресивни кучета се обработват до 48 часа от подаването им. В случай, че жалбата за агресивно/и куче/та е подадена срещу обработени кучета, се процедира в зависимост от резултата от проверката.

2.3.5. Агресивното куче се залавя и се настанява в приют на общината.

2.3.6. Проверката на сигнала се извършва от представител на общинска администрация и/или други упълномощени от кмета лица, в срок от 7 дни от подаване на жалбата.

2.3.7. Проверката съдържа подробно описание на фактическите обстоятелства по сигнала или жалбата, както следва:

- Информация от жалбоподателя: фактически обстоятелства, медицинско свидетелство (в случаите на наличие на такова), подробно описание на кучето, участвало в инцидента.
- Информация от страна на лица, които са свидетели на инцидента или имат наблюдения върху поведението на кучето.

● На база на проверката се изготвя констативен протокол.

2.3.8. В зависимост от констативния протокол се предприемат следните действия:

● Доказано агресивни кучета се предоставят за задомяване при спазване на изискванията на чл. 174 от ЗВД или се настаняват в приют.

● Доказано агресивни кучетата, за които не се явят лица, които желаят да ги отглеждат като животни-компаньони, или не бъдат настанени в приют, се подлагат на евтаназия след изтичане на 14 дневен срок от настаняването им в общинския приют.

● В случай, че жалбата е неоснователна, кучето/та се обработва/т и се връща/т на място на залавяне.

2.4. Кметът на общината определя технически сътрудник, който координира дейностите по Програмата.

2.4.1. Техническият сътрудник разпределя жалби и сигнали, организира и контролира дейностите.

2.4.2. Техническият сътрудник координира надзора над обработените кучета.

2.5. Общината заделя бюджет за изпълнение на мерките по надзора на обработените кучета съгласно чл. 49 от ЗЗЖ.

2.6. Общината определя служител за координация на дейността на ловните екипи по отношение на взаимодействието им с граждани и организации при залавяне на безстопанствени кучета и при връщане на обработените кучета по места.

2.7. Общината упражнява системен контрол върху извършваните дейности по Програмата в приютите, мобилните или стационарни амбулатории, стопанисвани от ОЗЖ.

2.8. Общината провежда образователни кампании, организира медийни събития, и разпространява информационни материали по Програмата.

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата.

1.1. Общината

1.2. Финансова и материална помощ, предоставена от местни и чуждестранни дарители.

1.3. Постъпления от такси по чл. 175 от ЗВД и чл. 116 от ЗМДТ

2. Човешки ресурс:

2.1. Служители на Общината.

2.2. Служители в структурите на БАБХ за регистрация на кучетата и за провеждане на проверки по дейностите на Програмата.

2.3. Ветеринарни лекари

2.4. Доброволци-граждани

3. Време за изпълнение

Периодът за работа по Програмата е шест годишен, за който период кучетата следва поэтапно да бъдат изтеглени в приют.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА –КРИТЕРИИ

Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета

1.1. Повишаване на безопасността на селищната среда;

1.2. Подобряването на регистрацията и повишаването на събираемостта на таксите за домашни кучета, както и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяването на притока на нежелани животни от дома към улицата.

1.3. Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.

1.4. Намаляване на социалното напрежение.

1.5. Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения

2.1. Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета, до изтеглянето им в приют.

2.2. Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.

2.3. Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл. 175 от ЗВД.

2.4. Преброяване на популацията на безстопанствените кучета.

3. Критерии за изпълнението на програмата

3.1. Брой на обработените животни.

3.2. Брой на регистрираните домашни кучета.

3.3. Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито.

3.4. Брой на кастрираните домашни кучета.

3.5. Брой на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация (индикатор е графика за кастрация на кучетата, изготвен на базата на обажданията на граждани).

3.6. Брой на гражданите, участващи като доброволци в Програмата.

3.7. Брой на задомените кучета в края на четвъртата година.

4. Кметът на общината организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчет за изпълнението ѝ пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните в съответствие с изискванията на Закона за защита на животните.

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА

- Закон за защита на животните;
- Закон за ветеринарномедицинската дейност;
- Становище на Световната здравна организация;
- Европейската конвенция за защита на животните;
- Наредби, издадени от Министерството на земеделието, храните и горите;
- Наредба № 21 за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Болярово;
- Наредба № 7 за определянето и администрирането на местните такси и цени за услугите, предоставяни от общината